

„A képeket soha sem látjuk egymagukban,
amit látunk, az mindig több a puszta látványnál.”

Michael Butor

MEMENTO – A FELEJTÉS SZÁMÚZÉS, AZ EMLÉKEZÉS SZABADULÁS

Aktualitást e gondolatnak az ad, hogy a 2014-es esztendő több szempontból is az emlékezés éve. Az első világháború kitörésének 100., a holocaustnak pedig 70. évfordulója. Ugyanakkor a Szovjetunióba való deportálásoknak, a Kárpát-medence magyar és német lakosai, civilek és katonák elhurcolásának is ugyanúgy 70. évfordulója.

Mai társadalmunk közösségi tudatában emléküik már igencsak meghalványult. A művészet az elmondhatatlan tolmácsa, mert sérelmek mindig vannak, voltak és sajnos lesznek, nemcsak a háborúkban, hanem a békés hétköznapokban is. Hogy hogyan kell túlélni, embernek maradni és hogyan kell kezelni a kis és nagy sérelmeinket, ez az örök kérdés, s éppen erre tanít meg minket számos lágerlakó története.

A valóság tudatos agyonhallgatása a 20. század egyik tragédiája. Számptalan eszközhöz folyamodva lopták el emberek ezreinek életét. Napjainkban sajnos már egyre kevesebben vannak, akik túlélőként emlékezhetnek hadifogságuk borzalmaira.

Munkáim ilyen emlékszilánkok, de nem az egykori történetek illusztrációi kívánnak lenni, hanem inkább e trauma közös feldolgozásának, mélyebb megértésének terápiás eszközei. A vizuálisan ábrázolt, különböző lágermotivumok az érzéseket a gondolatok felé terelik. A szögesdróton innen a nézők reflektáló képességére van szükség.

Az októberi napokban lesz éppen 70 éve hogy Erdély szellemi fővárosából mintegy 5000 magyar és német, vagy németes nevű civil fiút és férfit hurcolták el a „felszabadítás” jelszavával érkező Vörös Hadsereg katonái. A foglyok közül csak minden második tért haza. Róluk megemlékezni, emléküket nyilvánosan ápolni, a velük történekről írni, de még erről beszélni sem lehetett évtizedeken keresztül.

A kiállítással emlékművet szeretnék állítani annak a sok száz, ezer hősnak, akik megjárták a hadifogság kálváriáját.

M. Lovász Noémi